

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

S P R E N D I M A S

2025 m. balandžio 9 d. Nr. 21RE-282

(AG-178/07-2025)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Eglės Bilevičiūtės (pranešėja), Žydrūno Plytniko ir Ingridos Sabaliauskienės (Komisijos posėdžio pirmininkė),

sekretoriaujant Ramūnei Misevičiūtei,

dalyvaujant atsakovės Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos įgaliotam atstovui S. Č.,

viešame posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu vaizdo konferencijos būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos J. B. skundą dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėja skundu Komisijos prašo: 1) panaikinti Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Tarnyba, atsakovė) 2025-01-29 raštą Nr. ISS-60-(5.75 Mr.) „Dėl prašymo nagrinėjimo“ (toliau – Raštas); 2) įpareigoti Tarnybą tinkamai išnagrinėti pareiškėjos prašymą ir priimti pareiškėjai palankų sprendimą.

Paaiškinu, kad Tarnyba nagrinėjo pareiškėjos 2025-01-15 prašymą dėl K. Š. iki nacionalizacijos Kauno rajone turėtos žemės sugražinimo. Atsakovė skundžiamu Raštu pareiškėjos prašymo netenkino. Pareiškėjos teigimu, atsakovė jos prašymo visiškai netyrė ir nepagrįstai atsisakė jį tenkinti. Skundžiamu Raštu yra pažeidžiamos pareiškėjos turtinės teisės ir turtiniai interesai (b. l. 1).

Atsakovė Tarnyba prašo pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą. Atsiliepime paaiškinu, kad pareiškėjai dėl žemės atkūrimo buvo atsakyta įsiteisėjusiais Tarnybos raštais: 2024-05-02 raštu Nr. 1SD-22286-(6.1 E.), 2024-02-28 raštu Nr. 1SD-4119-(15.3.48 E.), 2023-12-18 raštu Nr. 7SD-8105-(14.7.137 E.). Tarnybos 2023-12-18 rašte Nr. 7SD-8105-(14.7.137 E.) buvo nurodyta, kad „buvusių savininkų M. R., K. Š., O. Š. valdytą turtą, Kauno rajone, (duomenys neskelbtini), nuosavybės teisės yra atkurtos. Patikrinus duomenis VĮ Registrų centre, matyti, kad Jūs, viena iš keleto turto paveldėtojų, esate paveldėjusi Jums priklausiusią turto dalį.“ Šis raštas neapskustas ir įsiteisėjęs. Taigi, ginčo žemė yra atkurta ir pareiškėja yra paveldėjusi jai priklausančią atkurtos žemės dalį.

Pareiškėjos 2025-01-15 skundas, į kurį atsakyta Raštu, yra parašytas neaiškiai, neįskaitomai, neįmanoma suprasti, ko konkrečiai prašoma. Skundas neišsamus, neargumentuotas bei deklaratyvaus pobūdžio, jame nepateikta naujos informacijos, nesuformuluotas prašymas.

Pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo (toliau – Atkūrimo įstatymas) 10 straipsnio 1 ir 4 dalių bei Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-09-29 nutarimu Nr. 1057, 5 ir 11 punktų reikalavimus,

nuosavybės teisės atkuriamos piliečiams, kurių prašymai atkurti nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą pateikti iki 2001-12-31. Pagal šio įstatymo 10 straipsnio 4 dalį kartu su prašymu atkurti nuosavybės teises pateikiamas pilietybę patvirtinantis dokumentas ir pridedami nuosavybės teises bei giminystės ryšį su savininku patvirtinantys dokumentai. Piliečiai, padavę prašymus atkurti nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą, bet nepateikę nuosavybės teises bei giminystės ryšį su savininku patvirtinančių dokumentų, šiuos dokumentus iki 2003-12-31 turi pateikti šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytoms institucijoms.

Tarnybos Raštas yra argumentuotas ir pagrįstas teisės aktų nuostatomis, o žemės atkūrimo klausimas pareiškėjai buvo išspręstas anksčiau nurodytais raštais ir yra baigtas, todėl jis atitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme (toliau – VAI) administraciniam aktui keliamus reikalavimus, todėl yra teisėtas, pagrįstas ir nenaikintinas. Vien tai, kad 2025-01-15 pareiškėjos skundas nebuvo nagrinėtas, nereiškia, kad Raštas neteisėtas, nes jos prašymai buvo išnagrinėti ankstesniuose raštuose, o faktinės aplinkybės ir teisinis reguliavimas nepasikeitė nuo ankstesnių raštų įsiteisėjimo datos (b. l. 21-24).

Atsakovės atstovas Komisijos posėdyje palaikė atsiliepime išdėstytus argumentus.

Skundas atmestinas

Bylos medžiagos duomenimis nustatyta, kad pareiškėja Tarnybai pateikė 2025-01-15 prašymą/skundą. Skundas surašytas ranka, skundo tekstas sunkiai įskaitomas. Skunde kalbama apie K. Š. iki nacionalizacijos Kauno rajone turėtos žemės sugrąžinimą (b. l. 51).

Tarnyba ginčijamu Raštu atsakė į pareiškėjos 2025-01-15 prašymą/skundą. Paaiškino, kad pagal Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 18 straipsnyje nustatytą skundų dėl žemės reformos vykdytojų sprendimų pateikimo ir nagrinėjimo tvarką, sprendimus dėl valstybinės žemės įsigijimo, nuomos ar perdavimo neatlygintinai naudotis asmenys gali skųsti teismui. Tarnybos vadovui išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka sprendimai atkurti nuosavybės teises, suteikti žemės sklypą nuosavybėn neatlygintinai, perduoti, išnuomoti ar perduoti naudotis neatlygintinai žemės sklypą, neskundžiami. Tarnyba paaiškino, kad pareiškėjos nurodytam piliečiui priimtas sprendimas, kuriuo jis įsigijo prašyme nurodytą žemę, gali būti skundžiamas tiesiogiai teismui. Priminė, kad Tarnybos 2024-05-02 raštu Nr. 1SD-22286-(6.1 E.) „Dėl skundo nagrinėjimo“ pareiškėja buvo informuota, jog Tarnyba neturi teisės aktais nustatyta tvarka ir terminais pateiktų dokumentų, kurių pagrindu pareiškėjai galėtų būti sprendžiamas nuosavybės teisių atkūrimas į K. Š. turėtą žemę. Pateiktas atsakymas jame nurodyta tvarka nenuginčytas. Rašte taip pat išdėstyta VAI 11 straipsnio 3 dalies 3 punkto nuostata, kuri numato, kad prašymas ar skundas gali būti nenagrinėjamas, jeigu dėl to paties klausimo atsakymą yra pateikęs arba sprendimą yra priėmęs viešojo administravimo subjektas, į kurį kreiptasi (b. l. 59-60).

Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Rašto teisėtumo ir pagrįstumo.

VAI 2 straipsnyje nustatyta, kad prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus (10 dalis). Skundas – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti (12 dalis).

Pagal VAI 11 straipsnio 1 dalį asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles.

Pagal VAI 11 straipsnio 3 dalies 3 punktą prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens sprendimu gali būti nenagrinėjamas, jeigu paaiškėja, kad dėl to paties klausimo atsakymą yra pateikęs arba sprendimą yra priėmęs viešojo administravimo subjektas, į kurį kreiptasi, arba kitas kompetentingas viešojo administravimo subjektas ir asmuo nepateikia naujų duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio atsakymo pagrįstumu ar ginčyti viešojo administravimo subjekto priimtą sprendimą.

Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875, (toliau – Taisyklės) 35

punkte nustatyta, kad prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Pagal Taisyklių 45 punktą į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAI 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualių klausimų atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAI 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

Nagrinėjamu atveju pareiškėja Tarnybai pateikė 2025-01-15 prašymą/skundą, kuriame nėra aiškiai suformuluotos joks prašymas (reikalavimas). Kaip minėta, prašymo/skundo tekstas sunkiai įskaitomas, iš jo turinio nėra aiškūs pareiškėjos kreipimosi tikslas ir motyvai. Kadangi šiame prašyme/skunde nėra aiškiai nurodytos aplinkybės, susijusios su pareiškėjos galimai pažeistomis teisėmis ir teisėtais interesais, 2025-01-15 kreipimasis laikytinas prašymu VAI 2 straipsnio 10 dalies prasme. Tarnyba, būdama viešojo administravimo subjektu, turėjo pateikti pareiškėjai atsakymą, atitinkantį teisės aktų reikalavimus ir pareiškėjos prašymo turinį.

Tarnyba Rašte nurodė, kad pareiškėja 2024-05-02 raštu Nr. 1SD-22286-(6.1 E.) „Dėl skundo nagrinėjimo“ buvo informuota, jog Tarnyba neturi teisės aktais nustatyta tvarka ir terminais pateiktų dokumentų, kurių pagrindu pareiškėjai galėtų būti sprendžiamas nuosavybės teisių atkūrimas į K. Š. turėtą žemę; pateiktas atsakymas jame nurodyta tvarka nenuginčytas.

Iš byloje esančių dokumentų matyti, kad pareiškėja ne kartą kreipėsi į Tarnybą dėl nuosavybės teisių į K. Š. turėtą žemę atkūrimo. Tarnyba 2023-12-18 raštu Nr. 7SD-8105-(14.7.137 E.) „Dėl informacijos pateikimo“ atsakė į pareiškėjos 2023-11-22 prašymą; 2024-02-28 raštu Nr. 1SD-4119-(15.3.48 E.) „Dėl informacijos pateikimo“ atsakė į pareiškėjos 2024-02-09 prašymą; 2024-05-02 raštu Nr. 1SD-22286-(6.1 E.) „Dėl skundo nagrinėjimo“ atsakė į pareiškėjos 2024-03-28 skundą „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos Kauno apygardos skyriaus neteisėtų veiksmų“ (b. l. 30-32, 52-54, 55-58). Minėtuose atsakymuose Tarnyba paaiškino pareiškėjai prašymų atkurti nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą pateikimo tvarką; nurodė, kad pareiškėja nėra pateikusi prašymo atkurti nuosavybės teises į K. Š. iki nacionalizacijos turėtą žemę, nuosavybės teises ir pareiškėjos giminystės ryšį su minėta piliete patvirtinančių dokumentų; informavo, kad į pareiškėjos nurodytą buvusių savininkų M. R., K. Š., O. Š. valdytą turtą, Kauno rajone, (duomenys neskelbtini), nuosavybės teisės yra atkurtos.

Pažymėtina, kad Žemės reformos įstatymo 18 straipsnyje nustatyta, jog Tarnybos vadovo arba jo įgalioto viešojo administravimo funkcijas vykdančiame Tarnybos padalinyje vadovaujamas pareigas einančio valstybės tarnautojo sprendimai ir veiksmai ar neveikimas, išskyrus sprendimus atkurti nuosavybės teises, suteikti žemės sklypą nuosavybėn neatlygintinai, parduoti, išnuomoti ar perduoti naudotis neatlygintinai žemės sklypą, skundžiami Tarnybos vadovui išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka (3 dalis). Tarnybos vadovo priimtas sprendimas gali būti skundžiamas Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka (4 dalis).

Atkūrimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad nuosavybės teisės atkuriamos piliečiams, kurių prašymai atkurti nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą pateikti Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ nustatytais terminais ir šio įstatymo nustatyta tvarka iki 2001-12-31. Piliečiams, praleidusiems nustatytą terminą dėl priežasčių, kurias teismas pripažįsta svarbiomis, praleistas terminas gali būti atnaujinamas.

Atkūrimo įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad piliečių prašymus atkurti nuosavybės teises į žemę, mišką ir vandens telkinius nagrinėja Tarnyba. Šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytų institucijų sprendimai dėl nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo gali būti apskūsti teismui per 30 dienų nuo šių sprendimų įteikimo piliečiams dienos (19 straipsnio 1 dalis).

Kaip matyti iš ginčijamo Rašto, atsakovė paaiškino, kad Tarnybos vadovui išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka sprendimai atkurti nuosavybės teises, suteikti žemės sklypą nuosavybėn neatlygintinai, parduoti, išnuomoti ar perduoti naudotis neatlygintinai žemės sklypą, neskundžiami.

Taip pat paaiškino, kad pareiškėjos nurodytam piliečiui priimtas sprendimas, kuriuo jis įsigijo prašyme nurodytą žemę, gali būti skundžiamas tiesiogiai teismui.

Įvertinusi skundžiamo Rašto turinį, atsižvelgdama į tai, kad pareiškėjos 2025-01-15 prašymo tekstas surašytas neaiškiai, prašyme nesuformuluotas joks konkretus reikalavimas, Komisija daro išvadą, kad atsakovė pareiškėjos prašymą išnagrinėjo teisės aktų nustatyta tvarka savo kompetencijos ribose. Raštu pateiktas atsakymas iš esmės atitinka 2025-01-15 prašymo turinį. Atsakymas pateiktas teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais, atitinka VAI nustatytus administraciniam sprendimui keliamus reikalavimus, todėl pagrindo naikinti Raštą nėra. Taip pat nėra pagrindo tenkinti išvestinį skundo reikalavimą dėl Tarnybos įpareigojimo išnagrinėti pareiškėjos prašymą, todėl pareiškėjos skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

pareiškėjos J. B. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Komisijos nariai

Ingrida Sabaliauskienė

Eglė Bilevičiūtė

Žydrūnas Plytnikas